

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
24 iulie 2019**

**Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI
LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ ȘI METODICA PREDĂRII
ACESTORA
(ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ)**

Varianta 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba română (10 puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Pe la jumătatea lui martie 1881, corabia grecească «Penelopa», încărcată vârtos cu cereale, grâu de Bărăgan, dulce, cu bobul greu, cobora gâfâind pe brațul de mijloc al Dunării, către Sulina, ca să iasă în mare și să ia drumul Patridei, la Pireu...

În ziua când, coborând de la Brăila cu cele cinci vagoane de grâu, «Penelopa» acosta la vechiul chei de zid din Galați, unde căpitanul avea de gând să întârzie o după - amiază și o noapte, pentru anumite socoteli cu niște simpatrioți stabiliți în oraș, trenul de București aducea aici, pe linia de la Barboși, deschisă de curând, și depunea pe peronul gării încă în lucru, un călător deosebit de ceilalți. Acesta era un bărbat de vreo treizeci și patru de ani, de statură potrivită, dacă nu chiar înaltă, cu ochii negri, scânteietori și neliniștiți, cu părul castaniu, cu trăsăturile feței desenate apăsate: dar, în înfățișarea lui, numai obrazul ars de soare și de vânt îl făcea să pară de vârsta arătată mai sus, altminteri părând mult mai tinerel.*

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

Simpatriot, s. m. (Înv.) Compatriot*

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Scrieți câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *un călător, scânteietori.* **4 puncte**
2. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența următoare: *Acesta era un bărbat de vreo treizeci și patru de ani, de statură potrivită...* **4 puncte**
3. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fragmentul: [...] *dar, în înfățișarea lui, numai obrazul ars de soare și de vânt îl făcea să pară de vârsta arătată mai sus, altminteri părând mult mai tinerel.* **2 puncte**

B. Literatura română și universală pentru copii (10 puncte)

Redactați un eseu de minimum 350 de cuvinte, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *fabulă*.

În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- definirea conceptului de *fabulă*;
- precizarea unei trăsături a *fabulei*, existentă în textul literar inclus în programa de examen;
- prezentarea detaliată a unei trăsături a *fabulei*, valorificând opera literară selectată;
- susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă: Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 350 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

C. Limba și literatura maghiară maternă (20 de puncte)

Mikkamakka nagy rikoitozásra ébredt. Majd beszakadt a dobhártyája. Nem csoda, mert éppen az ő fülébe rikoitoztak. Hárman is. Nevezetesen Bruckner Szigfrid, a kiérdemesült oroszán, Aromo, a fékezhetetlen agyvelejű nyúl és Vacskamati.

– Te meg Maminti lesztek a döntőbírók! – üvöltötte éppen Bruckner Szigfrid.

Mikkamakka először is befogta a fülét.

– Miféle döntőbíró? – kérdezte akkor.

De nem vette le a kezét a füléről, mert amazok hárman egyszerre kezdtek kiabálni. Sőt odajött Nagy Zoárd is, a lépkedő fenyőfa, s nem sokkal később Ló Szerafin, a kék paripa. Most már öten üvöltöztek.

– Éntőlem megszakadhattok az ordibálásban – mondta Mikkamakka –, addig úgysem veszem el a kezem a fülemtől, amíg nem kezdtek csendesen és egyenként beszélni.

Aromót választották szószólónak, Mikkamakka levette a füléről a kezét.

– Arról van szó, kérlek szépen, hogy Bruckner Szigfrid azt állítja, ő itt a legnagyobb költő – kezdte Aromo –, és bármelyikünkénél szebb verset tud kitalálni. Egyszóval henceg.

– Még hogy én hencegek! Igenis. – Mikkamakka újra befogta a fülét.

Mindenki Bruckner Szigfridnek támadt.

– Hadd mondja végig Aromo.

Az oroszán elhallgatott.

– Elhatároztuk hát – folytatta Aromo –, hogy költői versenyt rendezünk. Mindenki költ egy verset, és a végén te meg Maminti, a kicsi zöld tündér eldöntitek, hogy melyik kapja az első díjat. – Természetesen az én versem – mondta magabiztosan Bruckner Szigfrid, de megint lehurrogták.

– Jól van – mondta Mikkamakka –, ezen ne múljon.

Föliült a tisztás szélén egy emelvényre Maminti mellé.

– Ki akar versenyezni? – kérdezte.

(Lázár Ervin: A Négyszögletű Kerek Erdő)

1. Mutassa be a szereplőket a szöveg alapján! **3 pont**
2. Kik lesznek a döntőbírók? **2 pont**
3. Mi a humor forrása a fenti részletben? Indokolja válaszát a szöveg alapján! **5 pont**
4. Mutassa be 10–15 mondatban a meseregény legalább 4 műfaji sajátosságát! **4 pont**
5. Írjon egy-egy rokon értelmű szót a következő igékhez:
lehurrogták, rikoitoztak **2 pont**
6. Alkosson egy-egy mondatot, melyben a *nyúl* szó legyen
a. főnév; b. ige! **2 pont**
7. Bővítse a következő mondatot
a. időhatározóval; b. helyhatározóval!
Te meg Maminti lesztek a döntőbírók! **2 pont**

D. Matematică (20 de puncte)

1. A 2018-as Euróvízió verseny döntőjén három résztvevő ország összesen 1058 pontot gyűjtött. Izrael, a győztes ország annyi pontot kapott, mint Ciprus és Magyarország együtt, Ciprus pedig 343 ponttal többet kapott, mint Magyarország.

a) Kerekítse fel ezresre, hozzáadással az 1058 számot! **2 pont**

b) Írja át 2-es számrendszerbe a 10-es számrendszerben levő 343-as számot! **2 pont**

c) Számítsa ki grafikus módszerrel (ábrázolással), hogy a verseny döntőjén résztvevő három ország hány pontot kapott külön-külön! **6 pont**

2. Az ABC háromszög A-ban derékszögű, $AB = 12$ cm, és az AC oldal hossza kétszerese az AB hosszának. Legyen a D pont az AC oldal felezőpontja, E pedig a D pontból a BC oldalra húzott merőleges talppontja, valamint F az E pontból a BD szakaszra húzott merőleges talppontja.

a) Számítsa ki az ABC háromszög területét! **2 pont**

b) Igazolja, hogy a BCD és ABD háromszögek kerületeinek különbsége $12(\sqrt{5} - 1)$ cm! **4 pont**

c) Bizonyítsa be, hogy $\sphericalangle DEF \equiv \sphericalangle CBD$! **4 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii române (10 puncte)

Analizați, în aproximativ o pagină, *rolul formelor de organizare a activității* în activizarea elevilor în lecțiile de comunicare în limba română de la clasa pregătitoare, având în vedere următoarele aspecte:

- menționarea a două forme de organizare a activității elevilor;
- argumentarea unui punct de vedere personal cu privire la importanța utilizării celor două forme menționate, de organizare a activității elevilor, în cadrul lecțiilor de comunicare în limba română de la clasa pregătitoare;
- prezentarea succintă a rolului activizant al unei forme de organizare a activității elevilor în lecțiile de comunicare în limba română de la clasa pregătitoare;
- exemplificarea unui conținut al învățării în predarea căruia pot fi utilizate cele două forme menționate, de organizare a activității, pentru activizarea elevilor în lecțiile de comunicare în limba română de la clasa pregătitoare.

Notă: Se punctează încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

B. Metodica predării limbii și literaturii maghiare materne (10 puncte)

Szerkessen 3 feladatos munkalapot Lázár Ervin: *A négyszögletű kerek erdő* című meseregényét feldolgozó órához. Figyeljen a következő szempontokra:

- a témához való igazodás	2 pont
- a feladatok logikus sorrendje, a fokozatosság elvének betartása	3 pont
- kreativitás	3 pont
- nyelvhelyesség, helyesírás	2 pont

C. Metodica predării matematicii (10 puncte)

A 3418/2013 miniszteri rendelet által jóváhagyott *“Matematică și explorarea mediului”* II. osztályban érvényben levő tantervben a következő sajátos kompetencia található: *Evidențierea unor caracteristici simple specific formelor geometrice plane și corpurilor geometrice identificate în diferite contexte.*

a) Îrjon egy vegyes órátípusnak megfelelő tanulási tevékenységet a megadott sajátos kompetencia alapján!

3 pont

b) Îrja le, hogyan alkalmazza a bizonyítás (demonstráció) módszerét az említett kompetencia kialakítása érdekében, érvényesítve az a) alpontban megadott tanulási tevékenységet!

7 pont